

Национална галерија на Македонија
National Gallery of Macedonia

ngm

JASMINKA NOVKOVSKA
JASMINKA NOVKOVSKA

Животинска планета
Animal Planet

J.H. 2006

Национална галерија на Македонија
National Gallery of Macedonia

Животинска планета
Animal Planet

Чифте амам, Скопје, 2009
Čfte Amam, Skopje, 2009

АРКА

Денес, нашиот свет е свет на мртвите нешта. Сè што ќе допреме умира!

Некогаш, светот беше преполн со живот. Сè околу нас беше блескаво и свето. Беа свети секој камен, карпа, планина, извор, поток, река, езеро и шума. Беа свети секое животно во шумата и секоја звезда на небото. Светот тогаш беше *Ти*, а *Ти* не се доживува како нешто туго, ниту се набљудува со рамнодушност. *Ти* се доживува како живот соочен со живот. Живот што се изразува како посебност во човекот, животните, билките, минералите и природните појави.

Нашето сонце не е сонцето што некогаш го гледавме. Тогаш сонцето беше бог. Сега гледаме огнена топка на небото, но тоа не е веќе Феб, младиот бог кој се појавува во сјајот на својата слава. Нашата месечина не крие веќе тајни. Месечината веќе не е господарка на ноќта, нежната и заводлива Селена која дарува љубов и лудило. Денес, месечината е само пуста карпа што бесмислено кружи во празниот простор околу нас. Ја нема веќе ниту месечината на поетите и сликарите, сега таа е само студено огледало пред нашето лице каде што нашиот здив не остава трага.

Пан е одамна мртов, а ја нема веќе и господарката на дивите сверови, Артемида. Од телото на Црната Деметра веќе не излегуваат змии и птици. Ги нема Менадите кои талкаат со расплетени коси, ноќе, низ шумите со лица замачкани со крв од живи растргнати животни. Алдебаран е сега звезда во некое безначајно соѕвездие, а некогаш беше страшното крваво око на моќниот вселенски бик. Времето кога Енгида, гол и со расплетени коси, трчаше со антилопите и пиеше вода со дивите сверови, е одамна минато. Само молњата на Севс заканувачки блеска, заробена вечно во вакуумот на светилката над нашите глави.

Боговите одамна нè напуштија. Паднаа старите тотеми, древните храмови се во урнатини, нашиот свет сè повеќе се претвора во губриште на отфрлени идеи или непрегледна пустина (пустина на стварното, вели Бодријар) каде можете да најдете само на некој изгледан костур на животно или на 'рѓосана машина што полека се распаѓа. Нашиот свет сега е свет на растреперени електрони на телевизиските екрани и спектакуларни бои на неонските реклами, свет на суперпроводници, транзистори, електрични празнења, хемиски процеси, мотори со внатрешно согорување, свет на застрашувачки механички протези, свет каде што стварното се произведува од минијатурни ќелии, матрици и мемории. Денес, боговите спијат во музеите. Наместо да биде ограден како геометриски простор, музејот е сега насекаде како димензија на животот – безграничен музеј преполн со богови од мермер и препарирани животни со стаклени очи.

Уметноста не успеа да се надмине себеси како идеална форма на животот. Таа не заврши во некоја трансцендентална идеалност, туку во општа естетизација на секојдневниот живот, исчезна во корист на чистото кружење на сликите, во една трансестетика на баналноста. Повеќето современи слики се слики на кои нема што да се види, слики без траги, без сенки, без последици (Бодријар). Сè што може да се насети е дека зад секоја од нив нешто неповратно исчезнало.

Токму на трагата на она што во современите слики неповратно исчезнало, се наоѓа Јасминка Новковска. Наспроти оваа наша застрашувачка стварност, во нејзините слики одново се појавува загубениот свет, тој свет што некогаш толку драматично пулсираше во ритмот на човечкото срце.

Нештата ја загубија својата идеја и на сликарите сега им преостанува, можеби, само да се сеќаваат.

Дете оди првпат во зоолошка градина. Тоа дете може да биде кој било од нас, односно ние некогаш сме биле тоа дете (вели Борхес), но тоа сме го заборавиле. Во градината – во таа страшна градина – детето за првпат гледа животни што дотогаш ги нема видено: жирафа, слон, зебра, тигар... Тоа ги гледа сверовите со ширум отворени очи и без страв. Платон би рекол дека детето веќе го видело тигарот во претходниот свет на архетипови и дека сега само го препознава. Шопенхауер пак, уште поубаво, би рекол дека детето го гледа тигарот без страв затоа што знае дека тоа е тигар и дека тигарот е тоа, или дека и тигарот и тоа се само форми на едно исто битие, на една иста волја.

Како што тоа го прават децата, Јасминка Новковска не ги слика животните такви какви што изгледаат, туку такви какви што се!

Во нејзините слики подмолно блескаат очите на црниот пантер, треперат затегнатите мускули под блескавото крзно на лавот пред да скокне, тигри шетаат наваму-натаму, нилскиот коњ се просева, слонот се подига на предните нозе, малечки желки брзаат по песокот на морскиот брег, се слушаат крици на мајмуни и топот на газели кои прескокнуваат една

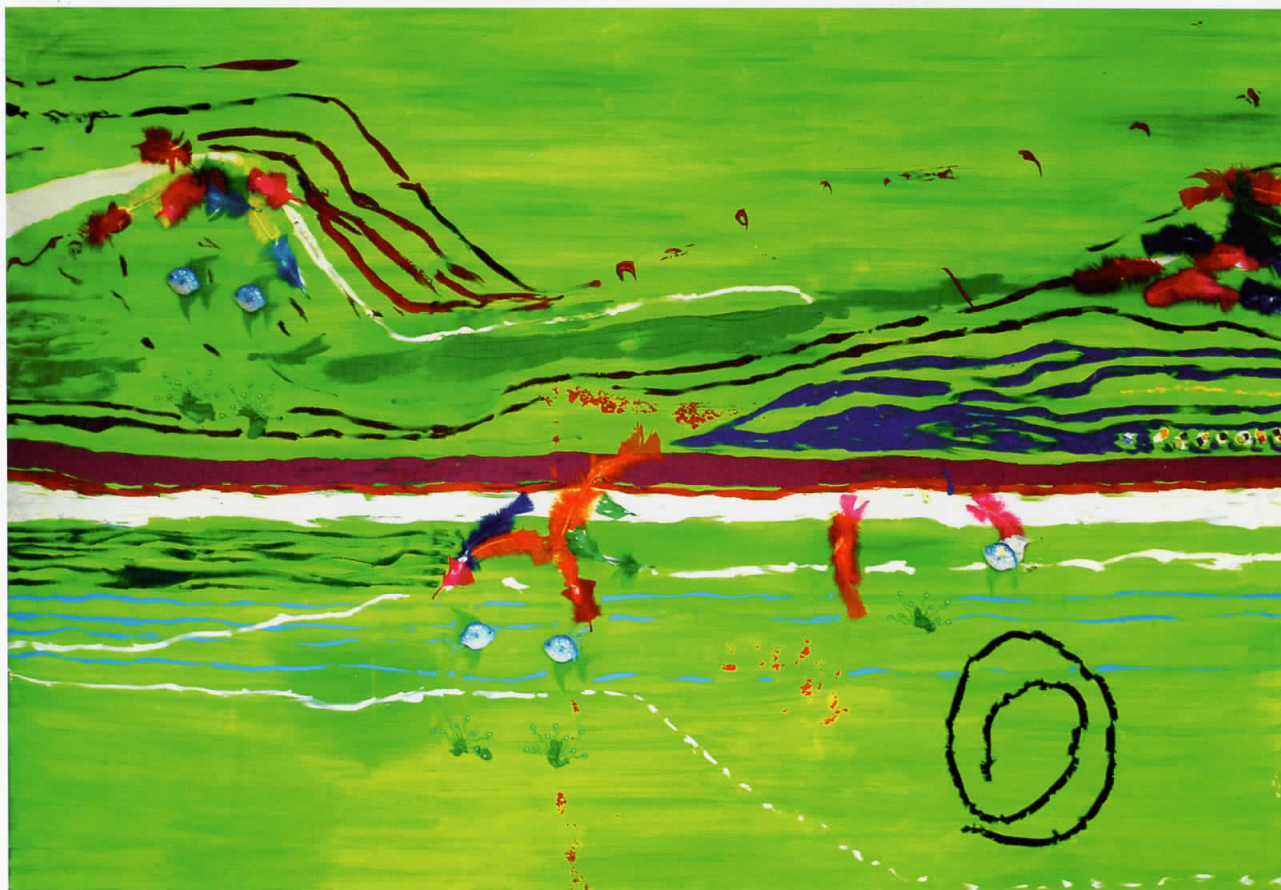
преку друга бегалки по рамнината изгорена од сонцето, завиваат волци во планините со глави подигнати кон месечината, луѓето во срцето носат змии, а богот Пан сирка од мрачната шума како во првите мугри на почетокот од создавањето на светот.

Убавината на овие слики не е во тоа што тие наликуваат на детски слики, туку во тоа што ве принудуваат да го гледате светот со детски очи – со неизмерна зачуденост, возбуда и стравопочит. Овие слики ве принудуваат одново да го видите светот што неповратно исчезнува: животните од она време кога човекот им дал имиња, пределите околу нас, самите ние, заедно со боговите, воедно, збирот на сите нешта – вселената.

Гледајќи ги овие слики не знам дали Јасминка Новковска ги повикува од древните магли и мугрите на човештвото овие животни или, можеби, овие животни нашле последно прибежиште во нејзините слики, прибежиште пред големо уништување и одмаздата на разлутените богови?

Надвор е толку мрачно. Тешки и заканувачки облаци доаѓаат навестувајќи луѓа и дожд.

Емил Алексиев

THE ARCH

Our world, at present is the world of the dead things.

All we touch it gets dead. Once upon a time however, the world was full of life. All around us was dazzling and sacred. Every stone, rock, mountain, spring, creek, lake and forest were sacred. Each animal in the forest and each star in the sky were also sacred. The world was Thee, and Thee is not experienced as something alien, nor it is observed with indifference. Thee is experienced as a life confronted with a life. The life that is expressed as something peculiar in the human being, animals, plants, minerals and natural occurrences.

Our sun is not anymore the sun which we see sometimes. The sun, then was god. We watch, now the fiery ball in the sky, but it is not anymore the Phoebus, the young god which appears in the glow of its glory. Our moon doesn't hide secretes anymore. The moon is not anymore the master of the night, the tender and the seductive universe which gives gifts and madness. At present, the moon is empty that rotates senselessly in the empty space around us. There is no more, neither the moon, nor the poets and painters, now it is only cold mirror in front of our face where our breath doesn't leave the trace.

The Pan is death long ago, and the master Artemeda of the wild beast disappeared. From the body of the Black Demetra doesn't appear the snakes and birds any more. The Monads are also disappeared. They roam about with the unrevealed hairs in the night through the forests with the faces covered by grease of blood of the alive teared to peaces animals.

Aldebaran is now a star in some meaningless constellation, and sometime it was a terrifying bloody eye of the constellation Bull (Taurus). The times when Emgidu, naked and with the unrevealed hairs, running with the antelopes and drinking water with the wild animals were passed long time ago. Only the lightening of Zeus threatening glares enslaved eternally in the vacuum of the lamp above our heads.

The goads disappeared long time ago. Failed the ancient totems, the ancient temples have been in the ruins, our world is being transferred more and more in garbage of the abandoned ideas or vast deserts (the deserts of the reality, says Bodriar), where we can confront to some gnawed skeleton of the animal or the corroded machine which slowly is being disintegrated. Our world is now the world of excited electrons of the television screen and speculative colors of the neon advertisements, the world of superconductors, transistors, electric dischargings, chemical processes, petrol engines, the world of the frightening mechanical prostheses, the world where the reality is produced by the micro cells, matrices and memories. The gods sleep in the museums at present. Instead of being enclosed as a geometric area, the museum is now and everywhere as a dimension of the life-limitless museum filled up by marbles and stuffed animals with the glassy eyes.

The art has not succeeded to overcome itself as an ideal form of the life. It has not ended in some transcendental idealism, but in common aesthetisation of the everyday life, disappeared in the favor of the clearly rotation of the paintings into a transesthetics of the banality. The majority of the contemporary paintings are the paintings in which there is nothing to be seen, the paintings without traces, without shadows, without consequences (Bodriar). All it can be noticed (sensed) is that, it desappeared irretrievably something bihind each painting.

Rightly to the footprint of the one that irretrievably disappeared in the contemporary paintings, it appears in the paintings of Jasminka Novkovska. Contrary to our terrifying reality, the lost world appears again in her paintings, the world which pulsated dramatically in the rhythm of the human's hearth.

The things have lost its idea and to the painters are maybe left now to remember it only. A child goes in the zoo garden for the first time. It could be a child whoever of us, or we were that child some time ago (says Borches), but it was forgotten. In the kindergarten, those terrifying kindergartens- the child sees animals for the first time which had not seen it before: giraffes, elephants, zebras, tigers... The child observes the beasts with wide open eyes and without a fear. Plato would say that the child had already seen the tiger in the previous world of archetypes and that he recognizes it again now. Shopenhouer would say in better way that the child observes that tiger without a fear, because he knows it is a tiger and the tiger is really it, or both the tiger and himself are forms only in the same human being, of the one same will.

As the children do it, Jasminka Novkovska doesn't paint the animals such as they appear, but as the ones, as they are in rial life.

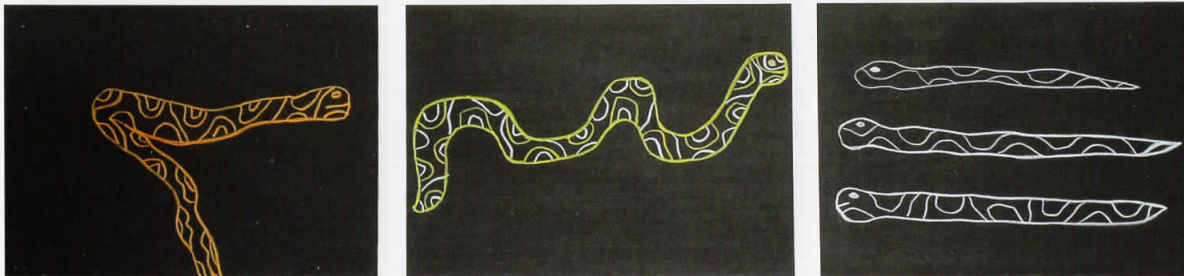
In her paintings, the eyes of the black panther glare treacherily, the tensed mussels vibrate under the glared fur of the lion before it jumps, the tigers walk here and there, the hippopotamus yawns, the elephant raises on his front legs, the little turtles hurry up through the sand of the sea coast, the shriek of the monkeys is listened and the tramp of the gazelle that jumps one over other running away on the plain burnt by the sun, the wolfs howl in the mountains with the heads raised towards the moon, the men carry snakes in the hearth, and the god Pan peeps from the dark forest as in the first dawn of the beginning of the creation of god.

The beauty of these paintings is not in that they appear as the child's paintings, but in that they oblige you to observe the world by the child's eyes- by an immeasurable astonishment, excitement, horror and respect. These paintings oblige you again and again to observe the world which disappeared irretrievably: the animals of that time when the man had given them the names, the landscapes around us, he ourselves together with the gods, at the same time the sum of the all things- the universe.

Watching these paintings, I don't know whether Jasminka Novkovska calls these animals from the ancient fogs and dawns of the mankind, or maybe these animals found the last refuge (asylum) in her paintings, the refuge before the great destruction and revenge of the infuriated gods?

Outside is so dark. Heavy and terrifying fogs are coming foretelling the storm and rain.

Emil Aleksiev

CURICULUM VITAE

Јасминка Новковска е родена на 22.06.1975 г. во Скопје, Македонија. Во 1998 г. дипломира на Факултетот за ликовни уметности во Скопје. Од март 1999 г. до март 2000 г. специјализира на Националната художествена академија во Софија. Од октомври 2001 г. до јуни 2003 г. магистрира на Националната художествена академија во Софија. Има две студиски патувања во Париз и Рим, во 1995 и 1998. Во јуни 2001 година беше избрана како учесник од Македонија на Франкофонските игри во Отава, Канада.

Двомесечен студиски престој во Cité International des Arts, Париз, Франција, март и април 2007 година.

Член е на ДЛУМ од октомври 2008.

Самостојни изложби:

- Прва самостојна изложба во јуни 2000 г. во Софија во Националниот музеј Земјата и луѓето, насловена како „Духот на времето“.
- Втора самостојна изложба во октомври 2000 г. во Скопје во Музејот на град Скопје, насловена како „E R A“.
- Трета самостојна изложба во јули 2003 г. во Софија во Националната галерија за странска уметност, насловена како „Изгубени души“.
- Четврта самостојна изложба во октомври 2003 г. во Скопје во Музеј на современата уметност, насловена како „Изгубени души“.
- Петта самостојна изложба во јули 2005 г. во Галерија МЦ, Македонски културен центар во Њујорк, на Менхетен, насловена како „Изгубени души“.
- Шеста самостојна изложба во ноември 2005 година во Прима центар – Берлин, Берлин и Галерија „Голд“, Берлин, Германија, насловена како „Изгубени души“.
- Седма самостојна изложба во месец мај, 2006 година, во Национална галерија на Македонија, Мултимедијален центар – Мала станица, Скопје, насловена како „Современа машина“.
- Осма самостојна изложба во месец ноември 2008 година во бугарскиот Културен центар.
- Деветта самостојна изложба во месец април 2009 година во Национална галерија на Македонија, „Чифте амам“, насловена како „Животинска планета“.

Групни изложби:

- Бакау, Романија, август 2000, во уметничка галерија.
- Велико Трново, септември 2000, во уметничка галерија.
- Скопје, април 2000, „Озарување на местото“ ликовни интеркомуникации во Скопје.
- Скопје, мај 2001, „Петто биенале на млади“ во Музеј на современата уметност.
- Канада, Отава, јули 2001, во Музеј на современата уметност на Канада.
- Струмица, септември 2001, во уметничка галерија.
- Скопје, мај 2002, Dossier: македонски млади уметници 1 (3) дијалекти во Музеј на современата уметност.
- Скопје, септември 2002, „Големо врамување“ во Музеј на современата уметност.
- Скопје, мај 2003, „Шесто биенале на младите уметници“ во Музеј на современата уметност.
- Њујорк, јуни 2003, во галеријата Корк на Линколн центарот на Менхетен.
- Неготин Краина, Србија, август 2003, во уметничка галерија.
- Софија, октомври 2003, „Балкан без граници“ во Министерството за култура, галерија „Средец“.
- Струмица, ноември 2003, „Точки на комуникација“ во Домот на културата.
- Белград, декември 2004, „Балкан без граници“ во хотел Интерконтинентал.
- Скопје, февруари 2004, „Балкан без граници“ во Културно-информативниот центар.
- Париз, септември 2005, „Сонувана Македонија“ во Меѓународниот центар на уметноста во Париз.
- Скопје, септември 2005, „Седмо Биенале на млади автори“, Музеј на современата уметност, Скопје
- Скопје, ноември 2008, изложба на ДЛУМ во изложбената сала на ДЛУМ.
- Скопје, декември 2008, изложба на ДЛУМ „Пејзаж“, во изложбениот салон на ДЛУМ.
- Скопје, декември 2008, годишна изложба на ДЛУМ во Музеј на град Скопје.

Добитник е на наградата „Љубомир Белогаски“ за најуспешен млад автор за изложбата насловена како „E R A“ реализирана во октомври 2000 г. во Музејот на град Скопје.

Адреса: „Титовоужичка“ бр. 15, Скопје 1000, Македонија / Тел.-факс: 3067-511 Скопје; мобилен 075 554317 / E-mail: jasminova@yahoo.com

Референца:

www.prima-center.net; www.koloniewedding.de; info@artfacts.net; www.artfacts.net; www.undpgallery.ro

web: www.jasminkanovkovska.vestel.com.mk

3H206

CURRICULUM VITAE

Jasminka Novkovska was born in June 22, 1975, in Skopje, Macedonia. She graduated at the Faculty of Fine Arts in Skopje in 1998. During the period March 1999 – March 2000 she specialized in the National Academy of Fine Arts in Sofia, Bulgaria. During the period October 2001 - June 2003 she finished her studies of Master of Fine Arts in the National Academy of Fine Arts in Sofia, Bulgaria. Private study trips in Paris in 1997 and Rome in 1998. In June, 2001, she has been selected to represent Macedonia on the Francophone games in Ottawa, Canada. A two month study stay in March and April, 2007 at the "Cite International des Arts", Paris, France.

From October 2008, she is a member of DLUM (The Association of Professional Artists)

Individual exhibitions:

- First individual exhibition in June 2000 in Sofia in the National museum „Earth and People“ titled „Spirit of time“
- Second individual exhibition in October 2000 in Skopje in the Museum of Contemporary Art, titled „E R A“
- Third individual exhibition in July 2003 in Sofia in the National Gallery for Foreign Art, titled „The Lost Souls“
- Forth individual exhibition in October 2003 in Skopje in the Museum of Contemporary Art, titled „The Lost Souls“
- Fifth individual exhibition in July 2005 in Gallery MC „Macedonian Cultural Center in New York“ in Manhattan, titled „The Lost Souls“
- Sixth individual exhibition in November 2005 in Gallery „Prima Center Berlin“ and „Gold“ in Berlin in Germany, titled „The Lost Souls“
- Seventh individual exhibition in May 2006 in National Gallery of Macedonia, Multimedia center „Mala Stanica“, titled „Contemporary Machine“
- Eighth individual exhibition in November 2008 in the Bulgarian Cultural Center.
- Ninth individual exhibition in April 2009 in the National Gallery „Chifte Amam“, titled „Animal Planet“.

Group exhibition:

- Bacau, Romania, August 2000 in Art Gallery
- Veliko Trnovo, Bulgaria, September 2000 in Art Gallery
- Skopje, April 2000 „Shining the Site“ artistic intercommunications in Skopje
- Skopje, May 2001 „5th Biennial of Young Artists“, in the Museum of Contemporary Art
- Canada, Ottawa, in Jules 2001 in the Museum of Contemporary Art in Canada
- Strumica, September 2001 in Art Gallery
- Skopje, May 2002, Dossier: Macedonian Young Artists 1 (3) dialects in the Museum of Contemporary Art
- Skopje, September 2002, „The Big Frame-Work“ in the Museum of Contemporary Art
- Skopje, May 2003, „6th Biennale of Young Artists“ in the Museum of Contemporary Art
- New York, June 2003, „Cork Gallery“ in Lincoln Center in Manhattan
- Negotin Kraina, Serbia, August 2003, in the Artistic Gallery
- Sofia, October 2003, „Balkan without the Borders“ in the Ministry of Culture, Gallery „Sredec“
- Strumica, November 2003, „Elements of communication“ in the House of Culture
- Belgrade, December 2004, „Balkan without the Borders“ in the hotel Intercontinental
- Skopje, February 2004, „Balkan without the Borders“ in the Cultural Informative Center
- Paris, September 2005, „Dreamed Macedonia“ in the International Center of Art in Paris
- Skopje, May 2005, „7th Biennale of Young Artists“ in the Museum of the Contemporary Art
- Skopje, November 2008, exhibition of DLUM in the DLUM exhibition hall
- Skopje, December 2008, exhibition of DLUM „Landscape“ in the DLUM exhibition hall
- Skopje, December 2008, DLUM annual exhibition in the Museum of the City of Skopje

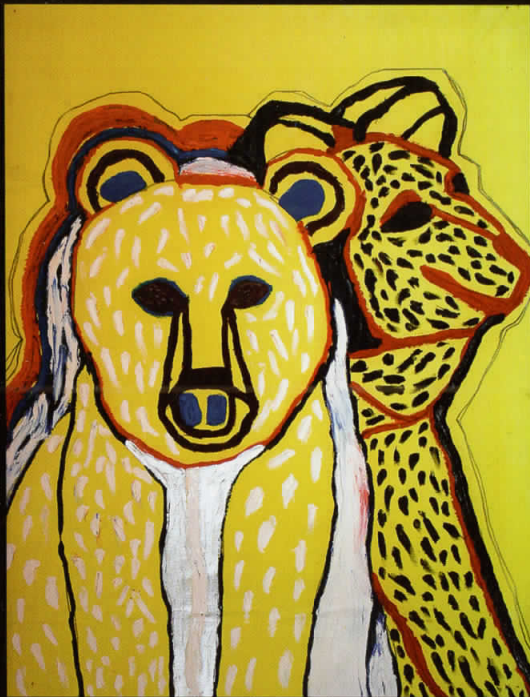
She is the winner of the reward „Ljubomir Belogaski“ as the most successful young author in 2000, titled „E R A“ in October 2000 in the Museum of the city of Skopje

Permanent address: Titovouzička - 15, Skopje 1000, Republic of Macedonia

Tel.-fax: 3067-511 Skopje: mobile: 098-320-691, Bulgaria

E-mail: jasmিনova@yahoo.com

Reference: www.prima-center.net / www.kolonieweding.de / info@artfacts.net / www.artfacts.net / www.undpgallery.ro
website: www.jasminkanovkovska.vestel.com.mk

Национална галерија на Македонија

Железничка 18, 1000 Скопје, Република Македонија
Тел.: ++ 389 (0)2 31 26 856 / Факс: ++ 389 (0)2 31 09 566
www.ngm.com.mk; e-mail: contact@ngm.com.mk
април, 2009

Издавач: Национална галерија на Македонија, Скопје
За издавачот: Маја Крстевска, директор
Организација на изложбата: Љупчо Маленков
Текст: Емил Алексиев
Превод на англиски: Тодор Новковски
Фотографии: Ѓорѓи Тричковски
Дизајн: Борис Шемов, Јасминка Новковска
Лектура: Анета Велковска Гилевска
Коректура: Михаил Лопарски
Печат: Скенпоинт, Скопје
Тираж: 500

National Gallery of Macedonia

Železnička 18, 1000 Skopje, Republic of Macedonia
Tel.: ++ 389 (0)2 31 26 856 / Fax: ++ 389 (0)2 31 09 566
www.ngm.com.mk; e-mail: contact@ngm.com.mk
April, 2009

Published by the National Gallery of Macedonia, Skopje
For the Publisher: Maja Krstevska, director
Exhibition organized by: Ljupčo Malenkov
Text: Emil Aleksiev
English translation: Todor Novkovski
Photographs: Djordji Tričkovski
Design: Boris Šemov, Jasminka Novkovska
Edited by: Aneta Velkovska Gilevska
Proofreading: Mihail Loparski
Printed by: Skenpoint, Skopje
500 copies

ISBN 978-9989-196-28-7
COBISS.MK-ID 77286922

Поддржано од Министерството за култура на
Република Македонија
Supported by the Ministry of Culture of the Republic
of Macedonia

Copyright © The National Gallery of Macedonia

Особена благодарност, авторката изразува на Тошо, Марија и Искра Новковски
Special Gratitude from the autor to Tošo, Marija and Iskra Novkovski

